

 Österbottens välfärdsområde Pohjanmaan hyvinvointialue	Asiakirjatyyppi OHJE AMMATTILAISILLE		Sivu 1 (2)
PISTO- JA VIILTOVAMMAT EHKÄISEVÄT TOIMENPITEET	Laatinut: Laatu ja valvonta/hygienia- hoitajat Pvm: 12.12.2022	Hyväksynyt: S Grönroos-Pada Pvm: 17.10.2023	Päivitetty: Yksikön nimi Pvm:
Pisto- ja viiltovammojen ehkäisy kuuluu tavanomaisiin varotoimiin, joita koko henkilöstö noudattaa päivittäin riippumatta siitä, onko tiedossa jokin tartunta vai ei. Pisto- ja viiltovammasta saattaa aiheutua vakavia seurauksia työntekijälle.			
Koulutus - perehdytys – osallistu koulutuksiin ja noudata yksikön ohjeita – kaikkea verta ja verisiä kehon eritteitä on pidettävä mahdollisesti tartuttavina			
Turvatuotteet – käytä aina turvatuotteita, joissa on integroitu turvallisuustoiminto, kuten turva-iv-kanyylit, -neulat ja -veitset			
Suojavaatetus – käytä suojakäsineitä koskettaessasi potilaan verta ja muita kehon eritteitä sekä kaikissa hoitotilanteissa, joissa verikontakti on mahdollinen. Käytä kaksinkertaisia käsineitä (indikaattorikäsineitä) niissä leikkauksissa, missä on pisto- ja viiltovammojen riski – käytä suojaesiliinaa/-takkia lähihoidossa ja hoitotoimenpiteissä, kun on vaara roiskeista – käytä myös suu-nenäsuojusta ja tarvittaessa visiiriä, kun roiskeiden vaara – kädet desinfioidaan ennen suojainten käyttöä ja sen jälkeen			
Työturvallisuus – vältä tarpeettomia riskejä: työskentele rauhallisesti ja tarkkaile työympäristöä – tarkista rokotesuojasi B-hepatiittia vastaan – älä ojenna teräviä välineitä kädestä käteen, käytä kaarimaljaa tai välipöytää – älä hylsytä käytettyä neulaa – älä irrota neulaa ruiskusta käsin, käytä tarvittaessa neulankatkaisijaa – integroidulla neulalla (esimerkiksi tietyt rokotteet) varustetut ruiskut: kaikki laitetaan pistävälle ja viiltävälle jätteelle tarkoitettuun keräysastiaan – pidä hoitotarvikkeet ja instrumentit lähetyvillä – riittävästi tilaa – käytä riittävää valaistusta toimenpiteissä ja hoitotyössä – kerro potilaalle, mitä aiot tehdä ennen toimenpidettä, hoitotoimenpidettä – pidä pistävän ja viiltävän materiaalin keräysastia lähetyvillä – laita pistävä ja viiltävä jäte suoraan sille tarkoitettuun jäteastiaan – poista näkyvä veri ja muut eritteet välittömästi – suorita eritetahradesinfektio ohjeen mukaisesti – noudata varovaisuutta erilaisissa työympäristöissä ja potilassängyissä puhdistuaksesi			
Pistävä ja viiltävä jäte – pistävä ja viiltävä jäte laitetaan suoraan hyväksyttävään jäteastiaan (neulankeräysastia). Ottaessasi uuden astian käyttöön tarkista, että kansi on kunnolla kiinni – täytä astia vain merkittyyn rajaan asti – 2/3 osaa – kun astia on täynnä – sulje kansi huolellisesti ja hävitä erityisjätteenä – käsittele kaikkia jättesäkkejä varovasti. Älä paina säkissä olevia jätteitä alaspäin äläkä kannaa säkkiä selässäsi.			
Pistävät ja viiltävät instrumentit – Käsittele käytettyjä pistäviä ja viiltäviä instrumentteja varovasti esikäsittelyssä, liotuksessa ja instrumenttipesukoneen täyttämässä			
Verialtistus - tapaturma			

- Noudata *Veri- ja eritealtistusohje* (Övph Intra, Sharepoint)
- **Ensiapu:** älä purista, pese/huuhtelee pitkään pistokohtaa, aseta alkoholihaude (> 70 %) kahdeksi - viideksi minuutiksi, tartuntariskin arviointi (lääkäri suorittaa)

Informoida – ilmoittaa

- ilmoita tapahtuneesta esimiehelle
- tee HaiPro -ilmoitus – työturvallisuusilmoitus, veritapaturmailmoitus
Ilmoitus HaiPro:n kautta lähtee automaattisesti myös vakuutusyhtiöön ja työterveyteen

Lait ja asetukset:

[Valtioneuvoston asetus terävien instrumenttien aiheuttamien tapaturmien ehkäisemisestä terveydenhuoltoalalla, Finlex 317/2013](#)
[www.ttl.fi](#) [Terävät instrumentit terveydenhuollossa](#) , [biologiset altisteet](#)
[Työturvallisuuslaki 738/2002](#)

Asiasanat: Pisto- ja viiltotapaturma, ennaltaehkäisy

Viitteet/lisätiedot:

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitoalan ammattilaisten käyttöön.